І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII Ч. 150. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го СЕРПНЯ (Aug.) 1960 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 150. VOL. LXVII.

ЗДА ВИМАГАЮТЬ ВІД МОСКВИ ЗВІЛЬНЕННЯ В'ЯЗНЕНИХ БЕЗПРАВНО ЛЕТУНІВ ІЗ РБ-47

Вашингтон. — У своїй ноті, переданій совєтському урядові у відповідь на його відмову щодо розгляду Об'єднаними Націями інциденту з американським літаком RB-47, американський уряд назвав поведінку совєтського уряду незрозумілою і висловив категоричну вимогу, щоб Совєтський Союз звільнив негайно двох летунів із залоги цього літака, які залишилися живими і які перебувають тепер в совєтському ув'язненні, обвинувачені у шпигунстві. Відповідаючи на першу американську протестну ноту в цій справі з дня 18 липня ц.р., совєтський уряд у своїй ноті з дня 2 серпня поновив свої обвинувачення, що американський літак RB-47 порушив суверенність совєтської повітряної території і що тому він і був зістрілений совєтськими винищувачами. Уряд З'єдинених Держав Америки заперечив категорично ще раз таку можливість, стверджуючи, що літак RB-47 находився увесь час на відстані 30 миль від совєтської території і що заганяв його в сторону совєтської території совєтський винищувач, щоб там його зістрілити. Коли це не повелося, літак RB-47 був зістрілений над інтернаціональними водами, далеко від місця, що його визначили Совєти у своїй першій ноті до ЗДА. Зістрілівши в такий спосіб, незгідний з постановами міжнародного права, американський літак, Совєти затримали протизаконно теж і двох членів його залоги і не дозволяють на контакт з ними ні репрезентантам Об'єднаних Націй ні навіть представникам Міжнародного Червоного Хреста, як це запропонував італійський уряд. Із такого незрозумілого ставлення совєтського уряду до вимоги розгляду цілої справи Об'єднаними Націями і до справи звільнення затриманих протизаконно летунів чи хочби допущення до них представників Червоного Хреста, американський уряд робить висновок, що Совєти затримують цих летунів для якоїсь відомої тільки їм мети і тому теж не дозволяють на ніякий контакт із ними. Після того, як Рада Безпеки ОН відкинула всі безпідставні обвинувачення Совєтського Союзу щодо порушення літаком RB-47 суверенности совєтської повітряної території, совєтський уряд не має ніякої правної підстави для затримування американських літаків із залоги літака RB-47. Тому теж американський уряд поновлює свою вимогу допустити до цих летунів представників американської амбасади в Москві і повернути їх негайно до ЗДА. Досі Совєти погодилися повернути З'єдиненим Державам Америки тільки тіло одного із вбитих під час інциденту летунів — майора Вілларда Г. Пальма і його поховоронено з військовими почестями дня 4 серпня ц.р. на Арлінгтонському Національному Кладовищі.

Айзенгавер в неділю 7-го серпня вернеться з вакацій до Вашингтону

Нюпорт, Род Айленд. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс П. Гаґерті заявив, що найближчої неділі 7-го серпня президент Айзенгавер із дружиною вернеться із відпочинку в Нюпорті до Вашингтону, бо 8-го серпня починає працю Сенат над докінченням цьогорічної сесії. Гаґерті заявив, що Президент не плянує вернутися ще раз до Нюпорту після того, як Конґрес закінчить працю десь до „Дня Праці", що цього року припадає на 5-го вересня. Гаґерті заявив, що Президент буде в столиці під час сесії Конґресу. До Нюпорту прибула невістка Президента Барбара Айзенгавер із 4-ма дітьми, а в п'ятницю 5-го серпня туди приїде її чоловік Президентів син підполковник Джан Айзенгавер. Вся родина в неділю має виїхати з Нюпорту.

Кеннеді вважає фармерську програму за найважнішу внутрішню проблему ЗДА

Гаянніс Порт, Массачусетс. — 4-го серпня демократичний кандидат - номінат сен. Джан Ф. Кеннеді обговорював із своїми дорадниками фармерську програму і заявив, що це найважніша внутрішня проблема цієї країни. Він конферував із губернатором стейту Айови Гершелом Ловлесом, який є його головним дорадником у фармерських справах, та назначив Ловлеса на голову Крайового Політичного Комітету в справах фармерського поступу. Ловлес є також головою акції „арФмери за Кеннеді і Джансона". Очолюваний губ. Ловлесом комітет має виготовити пляни змін у фармерській програмі, і в січні 1961 року, якщо демократи виграють вибори, Конґрес негайно зможе зайнятися справою жнив в 1961-му році. Губернатор Ловлес спростував поголоски про те, що Кеннеді найменує його на секретаря рільництва. Ловлес казав, що він кандидує на сенатора і думає, що відбуде на цьому пості цілу сенаторську шестилітню каденцію. Але губернатор Ловлес сказав, що Кеннеді має займенувати на пост секретаря рільництва когось із рільничих стейтів Середнього Заходу. В місті Ди Мойн має відбутися конференція, на якій обговорюватимуть фармерські справи представники 12-ох рільничих стейтів із Середнього Заходу.

ПОМЕР МИХАЙЛО ЛИТВИН

Михайло Литвин, довголітній секретар і член 393 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, помер після короткої і важкої недуги в середу 3 серпня ц. р. Покійний походив зі Сколього, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, сина Івана та дочку Софію і шестеро внуків. Тіло покійного лежить у похоронному заведенні П. Яреми, звідки почнеться похорон в суботу рано перед відправою у церкві св. Юрія в Ню Йорку, на цвинтар Ґейт оф Гевен Семетері, Мт. Плезен, Н. Й.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** 3-го серпня вислав привіт новій африканській самостійній державі Ніґерській Республіці в Африці, яка досі належала до Франції. Айзенгавер вітав нову державу Ніґерію і її прем'єра Гамані Діорі, заявляючи, що ЗДА з зацікавленням слідкували за поступом Ніґерії на шляху до самостійности і тепер з радістю вітають її самостійність, яку вдалося здобути у приязній співпраці з Францією.

● **200 делеґатів** Брекен Баптистського Товариства, яке об'єднує 4,000 членів, прийняло резолюцію, в якій заявляють, що противляться тому, щоб католик був президентом ЗДА. На зборах не було повної одноэгідности, бо о. О. Дж. Фостер був проти цієї резолюції, яка закликає інші баптистські організації ухвалити подібні рішення цього літа або восени.

● **Сенатор Джан Ф. Кеннеді**, який є демократичним кандидатом на президента, заявив журналістам, що він залишить на теперішньому становищі директора Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едґара Гувера, коли восени здобуде перемогу у виборах і в січні урядувати почне в Білому Домі.

НІКСОН НА ГАВАЯХ

Ричард Ніксон, республіканський кандидат-номінат на президента, під час свого перебування в Гонолюлю, на Гаваях.

Ракетний літак „X-15" летить із швидкістю 2,150 миль на годину

Летунська база Едварда, Каліфорнія. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив 4-го серпня, що ракетний літак типу „X-15" пролетів 4 мінут і 15 секунд із рекордовою швидкістю 2,150 миль на годину. В літаку був 39-річний пільот Джозеф А. Вокер, який осягнув цю рекордову швидкість на висоті 66,000 стіп, саме тоді, коли йому зужилося пальне. Після того він піднісся на висоту 78,000 стіп, а після того він кинувся вниз на те, щоб приземлитися на рівнині. Пільот Вокер переміг давній рекорд ракетного літака „X-2" із 1956 року, який здобув капітан Мілбурн Ейт, що згинув зараз після того, бо літак втратив контролю. Летун Вокер сказав, що якби було більше пального, то він міг би був осягнути ще більшу швидкість, яка могла б становити понад 2,200 миль на годину. Сподіваються, що інший літак типу „X-15" зможе перед кінцем цього року осягнути швидкість 4,000 миль на годину. Треба згадати, що лет літака „X-15" почався тоді, коли його спустили з матірного бомбовика Б-52, до якого він був причеплений нижче крил бомбовика.

Армія з успіхом випробувала безпілотний літак-шпигун

Вашингтон. — Армія показала журналістам фільм, на якому показані успішні проби з безпільотним літаком-шпигуном, який може робити розвідки над ворожою територією без небезпеки для людського життя вдень і вночі при різній погоді. Цей шпигун-літак буде дуже корисний при уживанні проти ворога тактичних керованих ракет, бо він негайно зможе повідомляти, чи ракета попала в призначену ціль. Цей літак зможе стартувати зі звичайного тягарового авта-трейлера і для нього не треба летовища. Після виконання призначеного лету він приземлюється при допомозі парашута на призначене місце. Цей літак має подану програму, яку має виконати. Він є на 35 стіп завдовжки. Крила у формі грецької літери дельти прикріплені до боків літака на середині його довжини і похилені до його заду. Журналісти не довідалися нічого про його швидкість, засяг і висоту, на якій він має літати. Цей літак називається NAIUSD-5. Має дві комірки, в якій переховуються всякі інструменти і радіові алаштування для пересилання інформацій, щоб командант випущеної ракети міг знати негайно під час бою, чи його ракета дійшла до цілі. Цей літак збудувала корпорація Фергайлд Енджін енд Ерплейн в Габерставні, яка працює для Армійського Сиґналізаційного Корпусу.

Американський журнал надрукував статтю ред. В. Душника про „внутрішніх сателітів" Москви

Ню Йорк. — Відомий американський політичний тижневик "National Review" надрукував у своєму числі за 30 липня ц. р. статтю Володимира Душника, редактора англомовного „Українського Бюлетеню" і „Українського Квартальника" п.н. „Внутрішні сателіти Росії". Стаття написана з приводу Тижня Поневолених Народів і в ній стверджується, що кожна із націй, названих в резолюції Конґресу ЗДА про встановлення цього Тижня, мала свого часу свій власний, покликаний волею народу уряд. Автор критикує в цій статті різних „політичних софістів", які з дуже голосними і демагогічними фанфарами проклямують свою підтримку для визвольних аспірацій колоніяльних народів Африки і Азії, але ж залишаються глухими для справи визволення різних не-російських народів, деякі із яких відомі, як зовнішні, а ще інші як внутрішні сателіти російської комуністичної імперії". Наприкінці автор стверджує, що резолюція в справі Тижня Поневолених Націй дає можливість довести 800 мільйонам поневолених Москвою і її союзниками людей, що американці „стоять по їх боці і готові зробити все можливе, щоб здійснити день їх визволення".

Помер полк. Петро Філоненко

Дітройт. — 1 серпня помер тут у шпиталі Лістер ветеран українських визвольних змагань полковник армії УНР Петро Філоненко. Взявши активну участь у визвольних змаганнях 1917-1920 років, як старшина Армії Української Народної Республіки. Петро Філоненко, тоді в ранзі сотника, залишився на рідних землях і до 1925 року брав участь у протисовєтській партизанській боротьбі в Україні. За дорученням ген. Ю. Тютюнника він з 1921 р. був організатором 9-ого повстанчого району, в склад якого входили повіти: Звягельський, Овруцький і Житомирський. Покійний полк. Петро Філоненко осиротив дружину Анисію, доньку Марусю і двох синів Петра і Ярослава.

НАТО всилі відперти кожну атаку на Берлін — каже ген. Норстед

Нюпорт. — Ген. Лоріс Норстед, головний командант сил збройних НАТО, відбувши 45 хвилинну конференцію з президентом Айзенгавером в його літній резиденції в Нюпорті, заявив представникам преси, що держави Північно-атлянтійського пакту мають досить сили, щоб відперти переможно кожну атаку. Він не відповів безпосередньо на запит щодо комуністичних погроз під адресою Східнього Берліну, але дав цим зрозуміти, що керівні чинники НАТО й головне командування збройних сил Атлянтійського бльоку держав пильно стежать за розвитком подій і є приготовані на кожну большевицьку зачіпку. Ген. Норстед кількакратно підкреслював, що коли мова при збройну силу Заходу, то треба брати під увагу не тільки війська, стаціоновані в Европі, але й на американському континенті і на американських заморських базах, та взагалі збройні сили всіх окремих держав, приналежних до військово-політичних бльоків вільного світу. Ген. Лоріс Норстед пояснив свою нараду з президентом Айзенгавером традиційним звичаєм, що він що три-чотири місяці приїздить складати през. Айзенгаверові безпосередньо звідомлення про військову ситуацію в Европі і нараджуватись з ним у цій справі.

Південно-африканський Союз хоче стати самостійною республікою

Йоганнесбург. — Прем'єр біло-націоналістичного уряду в Південно - африканському Союзі, Гендрік Ф. Верверд проголосив на 5 жовтня ц. р. плебісцит у справі проголошення названого Союзу незалежною республікою. До цього часу Південно-африканський Союз є автономною домінією в рямцях Британського Коммонвелту. Верверд заявив, що після того, як Південно - африканський Союз стане республікою — він все ж хоче залишитись в рямцях коммонвелту і в цій справі звернеться до всіх інших членів Коммонвелту, але — заявив Верверд — нова республіка не погодиться на зміну своєї внутрішньої політики за ціну членства в Коммонвелті. Цей зворот у промові Верверда стосується гострої опозиції інших членів Британського Коммонвелту у відношенні до біло-расистської політики уряду Верверда. На травневій конференції держав Коммонвелту в Лондоні заступникові Верверда, який тоді лікувався ще в шпиталі з завданих йому в атентаті ран, заявлено одверто, що не відомо, чи члени Коммонвелту погодяться на прийняття Південно-африканської республіки до свого складу.

СССР аґітує за бойкотування Комісії ОН для справи роззброєння

Об'єднані Нації. — Члени совєтської делеґації в Об'єднаних Націях та члени делеґацій сателітних держав ведуть в останніх днях жваву аґітацію між різними іншими членами Об'єднаних Націй проти того, щоб на 15 ц. м. скликати 82-членну Комісію Об'єднаних Націй для справи міжнародного роззброєння та щоби замість неї скликати в пізнішому часі „вершинну" конференцію в Об'єднаних Націях, згідно з пропозицією Хрущова. Однак тому, що велика більшість держав у світі відразу зайняли негативне становище до такого хрущового пропаґандивного проєкту, то комуністичні аґітатори в Об'єднаних Націях хочуть бодай переконати якнайбільше число делеґатів, щоб вони абсентувались на засіданні Комісії ОН для справи роззброєння. Та суґестія також не знаходить послуху — твердять американські газети. Зате більшість азійсько-африканських делеґатів схиляються до того, щоб оте засідання Комісії ОН для справ роззброєння мало формальний характер, щоб Комісія не засуджувала виразно, за іменем, Совєтів за зірвання Женевської конференції роззброєння, а щоб тільки висловила загально „жаль" з приводу невдачі тієї конференції та передала справу Генеральній Асаблеї ОН. Совєтські представники твердять, що головною причиною, чому ЗДА настоюють на скликання тепер Комісії для справи роззброєння, є бажання дати нагоду американському репрезентантові, Генрі Кеботові Ладжові виступити з великою промовою, яка помогла б йому в його виборчій кампанії, — що є очевидним абсурдом, бо ЗДА зголосили внесення до ОН на скликання засідання тієї Комісії ще задовго перед призначенням Ладжа кандидатом Республіканської партії на віце-президента, коли ще ніхто не знав, що така кандидатура буде актуальна.

Проф. Богдан Галайчук з Арґентини виїхав на конференцію Асоціяції Міжнародних Правників до Гамбурґа

Ню Йорк. (Я.П.) В четвер 4 серпня, спинився на кілька годин в Ню Йорку, в перелеті з Арґентини до Гамбурґа, відомий український вчений молодшої ґенерації, професор міжнародного права Католицького Університету в Буенос Айрес, д-р Богдан Галайчук. Як член Асоціяції Інтернаціонального Права, яка існує від 1873 року, він виїхав на її 49-ту Конференцію, яка триватиме від 7 до 13 серпня ц. р. В програмі конференції є проблеми міжнародного права, зокрема такі актуальні питання, як суверенності стратосферичних просторів, націоналізація чужої власности, правні питання зв'язані з існуванням та працею Об'єднаних Націй, правні питання зв'язані з мирним використанням молекулярної енерґії, інтернаціональне монетарне й водне право, тощо. Ці питання мають не тільки теоретично-правну вагу, але й гостро актуальне політичне значення в нашій добі коекзистенції. Тому ця конференція втішається підтримкою багатьох урядів і є визначною подією не тільки у правничому світі. Це вперше мабуть, візьме в ній участь український вчений, до того високо кваліфікований знавець. Саме в останніх роках д-р Галайчук, який є доцентом Українського Вільного Університету та дійсним членом НТШ, написав ряд праць із ділянки міжнародного права, між іншим опубліковану в 1958 р. еспанською мовою обширну книжку п. н. „Міжнародний лад в роз'єднаному світі", до якої передмову написав декан правничого факультету Державного Університету в Буенос Айрес, визначний знавець міжнародного права, Вернер Гольдшмідт. Д-р Галайчук є пластовим сеньйором, членом Загону Червона Калина й колишнім головою Арґентинського Пласту. У „Свободі" були вміщувані його статті з життя української громади в Арґентині та на актуальні правничі теми. Після гамбурзької конференції д-р Галайчук має намір взяти участь також в стокгольмськім конференції істориків, на яку вибирається також українська делеґація.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН, МАБУТЬ, РОЗГЛЯДАТИМЕ ЗНОВУ СПРАВУ КОНҐА

БЕЛЬҐІЯ ЗАКИДАЄ ГАММЕРШИЛДОВІ ЗЛАМАННЯ ТИХОЇ УМОВИ

Леопольдвіль. — Місія генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда зустріла в Конґо такі труднощі, що не є виключене, що він заапелює знову до Ради Безпеки, щоб вона вирішила ті проблеми, що їх він не зумів вирішити. Річ іде головно про найбагатшу конґолійську провінцію Катанґу, прем'єр якої, Мойсе Чомбе, далі противиться вмаршові військ Об'єднаних Націй на терен тієї провінції і сусідніх провінцій, які семпатизують із федералістичною концепцією катанґського прем'єра. Заступник Гаммершилда д-р Ралф Банч прибув в четвер до столиці Катанґи Елізабетвілю і відбув першу нараду з Чомбе, але вона скінчилась повною невдачею. Чомбе, який оскаржує Гаммершилда у сторонничості і виконуванні бажань центрального уряду Конґа, до якого він, Чомбе, є в опозиції, не вийшов назустріч Ралфові Бончові, а вислав тільки почесну чету війська і поліції. Чомбе стоїть на становищі, що Катанґа проголосила 11-го липня незалежність, а резолюція Ради Безпеки щодо Конґа була прийнята щойно 14-го липня та не взяла зовсім під увагу становища Катанґи. Тому, мовляв, та резолюція Катанґи не зобов'язує. Чомбе признав згодом, що Катанґа погодилась би б... в державному зв'язку Конґо, але на базі Федерації провінцій і децентралізації державної системи. Він оскаржує прем'єра Конґа Люмумбу в диктаторських амбіціях і закидає Гаммершилдові, що акція Об'єднаних Націй в Конґо насправді сприяє тим диктаторським амбіціям Люмумби. Після наради Банча з Чомбе цей останній заявив, що Банч признав йому рацію і що плян висилки війська ОН до Катанґи буде занеханий. Банч негайно заперечив цьому та заявив, що він погодився тільки передати хід своєї розмови з Чомбе й арґументи Чомбе до відома Гаммершилда. Ось тут саме виринає можливість, що Гаммершилд, опинившися між натиском збоку центрального уряду Конґа, який покликується на резолюцію Ради Безпеки з 14 липня ц. р. і вимагає негайного відкликання всіх бельгійських військ з Конґа, та з другого боку — спротивом прем'єра автономної провінції Катанґи, який покликається на спокій в своїй провінції, що його бережуть бельгійські війська,— не захоче сам вирішувати того спору і передасть знову справу Раді Безпеки. Хоч Катанґа не має свого війська більше, як 200-300 вояків, проте існує небезпека, що викликані на поміч кочівні племена, хоч як вони примітивно озброєні, спричинять криваву міжусобицю між самими племенами та у висліді примусять війська Об'єднаних Націй зайняти активну поставу в тому внутрішньому конфлікті. Бельгійський уряд закинув Гаммершилдові зламання тихої умови, що її нібито зроблено під час перебування Гаммершилда в Брюсселі подорозі до Бельгії, а саме, що Гаммершилд перебере на себе посередництво між Чомбе і центральним урядом Конґа. Гаммершилд цього не зробив і до Катанґи взагалі сам не поїхав. З другого боку центральний уряд Конґа закинув бельгійському амбасадорові в Леопольдвілі, що він зловживає своїм становищем для втрявання у внутрішні справи Конґа і для підсилювання тамошнього неспокою, та зажадав, щоб той амбасадор, барон Жан ван дер Бош негайно виїхав з Конґа. Бельгійці заявляють, що вони мають коло 20,000 своїх людей, здебільша техніків-фахівців і службовиків, в провінції Катанзі і не відкличуть відтіль своїх військ, поки не матимуть ґарантії щодо дальшого спокою і безпеки. Тим часом прем'єр Конґа Люмумба відвідав подорозі до Конґа Тунісію і Марокко та полетить ще до Ґвінеї і Ґани, шукаючи всюди моральної і матеріяльної підтримки для справи Конґа в його концепції одностайної і сцентралізованої держави.

Кастрів брат Равль погрожує ЗДА хрущовськими ракетами

Гавана, Куба. — Молодший брат кубинського прем'єра Фіделя Кастра Равль, який недавно повернувся з подорожі до СССР, Чехословаччини і Об'єднаної Арабської Республіки, 4-го серпня промовляючи в Гавані, погрожував ЗДА хрущовськими ракетами. Равль Кастро є міністром збройних сил. Він сказав: „Якщо не буде нападу на Кубу, то не буде ракет, але коли заатакують Кубу, то будуть ракети." Майор Равль Кастро казав, що СССР має ракети „для оборони миру", бо СССР „бореться за мир у світі", і це є також „наше становище". Він є проти війни, але як „Кубу хтось заатакує збройною силою", то „вони, цебто ЗДА, дістануть те, на що заслуговують не від нас, але від інших, і ті ракети не впадуть на Кубу, але там". Равль Кастро казав, що СССР не потребує військових баз на Кубі, бо Москва може випустити далекосяжні ракети з своєї території. Фіделів брат висмівав також поголоски про недугу прем'єра Кастра і заповів, що в суботу 6-го серпня Фідель Кастро промовлятиме на Латинсько-Американському Конґресі Молоді.

У СВІТІ

● **Юґославська делеґація** на зорганізованій комуністами 6-ій Світовій Конференції проти атомово-водневої зброї у Токіо вийшла демонстраційно з першого засідання, коли відчитано тільки привітальні письма від Хрущова, Чу Ен-лая і північно-в'єтнамського ватажка Го Чі-мінга, а пропущено відчитання листа від Тіта.

● **Індійський уряд** має клопіт з тибетськими втікачами. Коло 4,000 втікачів з Тибету затруднено на роботах біля стратеґічних шляхів, що їх Індія будує в північній гористій частині краю. Частинно комуністичні аґітатори, частинно важкі умови праці й прожитку спонукують багатьох тибетців втікати з праці. Індійський уряд проголосив, що він не ставитиме ніяких перешкод тибетським втікачам, якщо хтось із них захоче вертатись під комуністичний режим Тибету, відкіля напливають нові втікачі.

● **Бельгійські чинники** в Брюсселі та в Конґо легковажать погрозу прем'єра провінції Катанґа, що він змобілізує проти військ Об'єднаних Націй всі „збройні сили" своєї провінції. Вся збройна сила в розпорядженні того прем'єра Мойсе Чомбе обмежується до двох сотень погано озброєної поліції.

● **Французький прем'єр** та французький міністер закордонних справ не прийняли делеґації від прем'єра конґолійської провінції Катанґа, яка хоче визнання її самостійности, а нижчі урядовці французького міністерства закордонних справ пояснили делеґатам, що це безнадійна справа.

● **Англійський уряд** рішив зменшити скількість запланованих нових бомбардувальників, щоб заощадити гроші. Хоч опозиційна соціялістична Партія Праці раніше атакувала уряд за завеликий військовий бюджет, тепер атакує його за те скорочення бюджету.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

Пропаганда замість роззброєння

27-го червня ц. р. большевики зірвали Женевську конференцію роззброєння, яка почалась була 15-го березня ц. р., так само, як 16-го травня ц. р. зірвали Паризьку конференцію „на вершинах", що на ній головним предметом нарад мала бути справа міжнародного роззброєння. Раніше зірвали вони Лондонську конференцію роззброєння, 6-го вересня 1957 року, після чого два роки бойкотували Комісію Об'єднаних Націй у справах роззброєння. ЗДА, в порозумінні з чотирма іншими західніми державами, членами Женевської конференції, зажадали скликати Комісію Об'єднаних Націй у справах роззброєння, щоб обміркувати створену большевиками ситуацію. Голова тієї Комісії призначив її засідання на 15-го серпня ц. р., за п'ять днів перед початком звичайної сесії Генеральної Асамблеї ОН.

Але Москва спротивилась цьому і з свого боку виступила з дивоглядною пропозицією — скликати „вершинну" конференцію всіх членів-держав Об'єднаних Націй, себто 82-х прем'єрів. А що кількість членів Об'єднаних Націй зросте цього року до 90, то й стільки голів урядів мало б з'їхатись з усього світу, щоб нараджуватися над міжнародним роззброєнням. Ясно, що практичного значення наради на такому форумі не мали б ніякого. Єдина ціль Хрущова — виголосити ще одну велику пропагандивну тираду. Щоб мати таку нагоду, Хрущов вирікається свого недавнього принципового становища — не переговорювати з през. Айзенгавером і „погоджується" зустрітися з ним у залі Об'єднаних Націй на такому вершинному зборищі. Очевидно, що ЗДА й інші західні держави відразу відкинули цю совєтську пропозицію й затаврували її як пропаґандивний трюк.

До цієї самої категорії належить одночасний із виступом Хрущова виступ Чу Ен-лая, який запропонував „мировий договір" із ЗДА і договір про створення безатомової зони на Далекому Сході. За цією пропозицією китайського диктатора криється бажання, щоб ЗДА передусім визнали офіційно комуно-китайський режим і не ставили перешкод прийняттю комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Своїх войовничо-агресивних цілей Пейпінґ не вирікається і пропонує Америці безатомову зону, хоч сам не має атомової зброї, а як дістане її від Москви, то напевно цього не виявить.

Москва і Пейпінґ не мають найменшого наміру роззброюватись. Вони лише використовують проблему міжнародного роззброєння для своєї пропаганди. Добре бодай, що Захід і всі путящі люди на світі розуміють цю їх гру і не йдуть на комуністичний гачок.

Нереальна спроба „Культури"

Редакція паризького польського журналу „Культура" виступила із досить нереальною спробою започаткувати польсько-російські розмови і для тієї мети видала в травні ц. р. спеціяльне „російське число", присвячене „польсько-русским взаємінам". На зміст цього числа склалися, крім короткої редакційної статті, стаття видатного польського публіциста і лондонського кореспондента „Культури" Юлія Мєрошевського „До питання про польсько-російські взаємини", стаття відомого польського сучасного поета і прозаїка Чеслава Мілоша „Росія", спогади Йосифа Чапського про зустрічі із совєтськими літераторами, віршований лист Йосифа Лободовського, адресований Борисові Пастернакові, уривок із спогадів Ґустава Герлінґа-Ґрудзінського про його перебування в совєтських концентраційних таборах і оповідання сучасного совєтського письменника „Суде іде".

Властивій темі, значить проблемі польсько-російських взаємин, присвячені тільки статті Мєрошевського й Мілоша і, ясна річ, редакційна стаття, що в ній „Культура" рекомендує себе російським читачам, як журнал, одним із завдань якого є „боротьба з аґресивним шовінізмом, що унеможливлює не тільки мирне співжиття, але й чесний діялог". Мета видання „російського числа" визначена в цій статті, як спроба допомогти „молодій російській думці" висловитися в порушеній польськими публіцистами справі.

Автор головної статті Ю. Мєрошевський формулює можливість польсько-російського порозуміння, виходячи із позиції, що у взаєминах між Польщею і Росією усунене вже головне джерело конфліктів — боротьба за геґемонію у Східній Европі; що між ними немає під сучасну пору ніяких територіяльних спорів, і що тому більшість поляків не хоче ні війни з Росією, ані її розподілу. Формулюючи таку позицію, Мєрошевський застерігається, що поляки вважають справедливими і законними змагання поневолених Совєтським Союзом народів — в тому числі й України — до національної незалежности і ставить, як головну передумову „чесного порозуміння", встановлення справжньої незалежности Польщі, яка під сучасну пору є сателітом, чи пак васалем Москви. В другій статті про „Росію" автор її Чеслав Мілош дає спробу історіософічної аналізи польсько-російських взаємин, базуючи свою характеристику Росії і російськости частинно теж і на відомій книжці Кюстіна „Правда про Росію".

Сміливий, якщо брати до уваги загальну ненависть поляків до росіян, хоч і дуже обережно і дипломатично сформульований виступ „Культури" не знайшов майже ніякого відгомону серед російської еміґрації. Деяка частина російської преси занотувала тільки появу цього „російського числа" паризької „Культури", не займаючи до нього ніякого становища. Інші російські часописи цей виступ промовчали.

Цілком неґативну реакцію викликав виступ „Культури" покищо тільки в „Новому Русскому Слові" збоку російського публіциста Н. Осіпова у статті „Спір, зважений долею" (в числі з 31 липня ц. р.). Віддавши „честь і славу" полякам за перший крок, який зробили вони в започаткуванні польсько-російської „розмови", Н. Осіпов характеризує цей „російський номер", як „суцільну антиросійську вихватку, погано прикриту деякими доброзичливими фразами", написану „в давньому, знайомому польському стилі, що його вже давним-давно треба б було скласти в архів". Приводом до такої різкої відправи російських еміґрантів полякам, стало як виходить із дальшого змісту статті Осіпова, утотожнювання Мєрошевським і Мілошем совєтського імперіялізму з традиційною російською політикою Москви, а передусім факт, що поляки насмілились цитувати Кюстінову „Правду про Росію".

Наївний у своїй основі і цілком суперечливий, якщо йде про справу нерозподілу Росії та одночасного визнання незалежницьких змагань України й інших поневолених Москвою народів, виступ „Культури" і безприкладна в своїй ароґанції реакція російських еміґрантських імперіялістів на „видумки" і „фантазії" репрезентантів нібито польського „ненависництва", доказують, що всі спроби хоч би і яких „чесних розмов" з росіянами і з Москвою були і все залишаться даремними. Не тільки на поступки і концесії, але навіть на об'єктивний розгляд своєї власної історії і власних взаємин з іншими, сусідніми народами, росіяни навіть в умовах вільного світу ще не готові, особливо ж, якщо йде про неподільність російської імперії і про її владу над загарбаними підступом і зброєю чужими країнами.

ШЛЯХ ДО ЕВРОПЕЙСЬКОЇ КОНФЕДЕРАЦІЇ

Поки в З'єдинених Державах Америки йде підготова до рішального бою двох велетенських партій за те, чий кандидат стане президентом, і поки наслідком цього уряд у Вашинґтоні не може виступати в світі з новими плянами й пропозиціями, уряди вільної частини Европи відчувають політичну порожнечу (вакуум). Супроти загроз Москви, що має за собою здисциплінований терором совєтський бльок, західні країни перебувають у „моторошній ситуації". Надія на „великого брата" за океаном, що він не дасть решти Европи на поталу Москви, не може розвіяти сумнівів і страху, коли відчувається власне безсилля.

Це, мабуть, була головна причина недавньої зустрічі президента де Ґоля і федерального канцлера Аденауера у замку Рамбує біля Парижу, що відбулася 29-30 липня ц. р. Почин для наради дав де Ґаль. Змісту розмов не опубліковано, але із скупої інформації, поданої до преси, виходить, що де Ґоль поставив німецькому прем'єрові пропозицію — створити постійно діючий секретаріят шістьох держав (Голляндія, Бельгія, Люксембурґ, Німеччина, Франція, Італія) для координації їх зовнішньої політики. Ця пропозиція має доповнити вже діючі наднаціональні організації шістьох держав для керування господарськими справами. Як показує дійсність, спільний господарський ринок цих країн дає їм певні вигоди, і спроба створити також наднаціональну політичну надбудову — логічно випливає з уже зреалізованого в галузі економії.

Коли де Ґоль прийшов до влади у 1958 році, в світі створилося враження, що новий президент перекреслить всю попередню політику французьких урядів, спрямовану до об'єднання вільних країн Европи. Де Ґоль, при всім своїм нахилі до „грандер' (велікість) виявив не абияке розуміння дійсности та потреб. Він бачить, що Франція своїми силами не може здобути такого впливу в світі, щоб Америка, СССР і Англія трактували її як рівного партнера. Шлях впливу Франції в світовій політиці — думає де Ґоль і багато французів — лежить через об'єднану Европу. В цій „шістці" провідну політичну ролю може грати тільки Франція. Західня Німеччина, що має тяжку морально-політичну спадщину гітлеризму, не може претендувати на провідну ролю.

У Німеччині ставлення до дальшої інтеґрації шістьох держав назагал позитивне. Німці втратили надію досягнути об'єднання розірваної своєї країни „з позиції слабости", тобто, пропонуючи Москві, за згоду на злуку обох частин Німеччини, невтральність і вихід із НАТО, що, безперечно, було б тяжким ударом для цілої Західньої Европи. Німецькі політики бачать, що Москва хоче мати в своїх руках не тільки совєтську зону, але всю Німеччину. Ця небезпека висить над Німеччиною як змора. Тому пропозиції де Ґоля — зміцнити позицію шістьох держав супроти зазіхань Москви — приймають у Західній Німеччині як можливість порятунку від загрози зі Сходу. Відомо, що де Ґоль уважає польсько - німецьку границю (Одра—Ніса) за остаточну. Але й це не перешкоджає приязним відносинам між урядами Франції і Західньої Німеччини. **П. С.**

РАБОВЛАСНИЦТВО І ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА

Ми, громадяни ЗДА, без кінця захоплюємося нашою власною Громадянською війною. Щороку — в сотках нових книжок досліджується різні аспекти війни поміж стейтами. За рік ми будемо відзначати соту річницю початку цієї війни, і, без сумніву, злива друкованого слова досягне ще більших розмірів.

Одна з постійних контроверсій відносно Громадянської війни концентрується на її причинах, особливо на тому, яку ролю питання рабовласництва відіграло у вибуху такої довгої та кровопролитної війни — людської трагедії такого розміру, рівної якій не було в американській історії ані перед тим, ані після того. Серед істориків існує думка, що хоч рабовласництво й було основною причиною війни, але ця причина не була єдиною.

Справді, на початку обидві сторони запевняли, що вся незгода в принципі: може чи ні якийсь стейт вийти з Юнії. Північ вважала, що раз якийсь стейт приєднався до Юнії, він уже не має права відколотись. Південь заявляв, що раз стейт увійшов до Юнії добровільно, то він має право й вийти з неї, коли захоче.

Питання рабовласництва постало з тої причини, що аґрикультурний Південь запротестував проти того, що індустріяльна Північ намагається обмежити поширення рабовласництва на нові території. Північ переховує й приймає рабів-утікачів і взагалі намагається підкорити собі Південь. Мешканці Півдня вважали, що єдине розв'язання спірного питання — це вийти з Юнії.

Абрагам Линколн також настоював на тому, що основна причина війни була в намаганні зберегти Юнію — тобто повернути до Юнії стейти, що відкололись.

Але з ходом війни стало очевидним, що справжньою причиною було таки рабовласництво. Економіка Півдня базувалася на рабській праці. На Півночі рабовласництво вважали за моральну несправедливість, і ця думка дедалі більше поширювалась. Ця справа набрала особливої гостроти, коли в 1862 році президент Линколн оголосив свою знамениту Проклямацію Еманципації, в якій сказано, що всі люди, які перебувають у стані рабства по всіх місцях, де населення постало проти З'єдинених Держав, вважаються вільними.

Відтоді скасування рабовласництва стало найголовнішою метою Юнії. Теоретично рабовласництво було скасоване з моменту оголошення Проклямації Еманципації.— Але, щоб провести це в життя, Північ мусіла спершу завоювати Південь і примусити його прийняти свої принципи.

В недавньому числі журналу „Гарперс" Д. Броґан, відомий британський історик, так підсумовує питання рабовласництва:

„В американській історії була лише одна інституція, яка мала необхідну емоціональну і матеріяльну вагу, що уможливила таку велику війну. Я не кажу, що скасування рабовласництва було причиною війни. Але війна була в усякому разі проти рабовласництва.

„Правда, Північ боролась за збереження Юнії, — каже далі мр. Броґан, але Юнію турбувало тільки питання рабовласництва. Південь змагався за свій, південний спосіб життя, оперуючи правами стейтів, як зброєю; але ознакою південного способу життя було рабовласництво, — принаймні Південь так думав." **Американська Рада**

Любомир О. Ортинський

ІНФОРМАЦІЙНІ „КОНСЕРВИ"

Розвиток міжнародних подій в останніх місяцях, зокрема інфільтрація совєтськими елементами Куби, частинна інспірація Москвою розрухів у Конго і майже перманентна сесія Ради Безпеки ОН, збільшують зацікавлення міжнародною політикою серед широких кіл громадянства, навіть тих, які „професійно" політикою ніколи не цікавились. У переважній більшості випадків єдиним джерелом інформації і підставою для розважань та дискусій (якщо такі взагалі провадиться) є відомості, зачерпувані з радіо і телевізії. Здобуті цими шляхами або з заголовків статтей інформації дуже короткі, зрозумілі, не вимагають у слухача застанови і не збуджують критичної думки. Вони дуже нагадують готові для споживання консерви: вистачить перекрутити шрубку — і їж готовий гуляш, чи пак огляд міжнародної ситуації.

Подібно, як з консервами, що їх постійне вживання не виходить на користь людського організму, „споживання" подаваних радіом і телевізією інформацій і коротеньких коментарів дає формальну поінформованість про те, що діється в світі, але не дає вияснення причиновости подій, факторів, які вплинули на такий чи інший розвиток ситуації. За вийнятком нечисленних газет і журналів, що їх низький наклад вказує на обмежене коло зацікавлених, преса, ми б сказали, фотографує події, а не аналізує їх у контексті соціоекономічних і політичних пов'язань. Дійшло до того, що на великих міжнародних конференціях, от, для прикладу на останній, зірваній Хрущовим Паризькій конференції на вершинах, число фотографів і фоторепортерів значно перевищувало число кореспондентів (колись їх звали дипломатичними кореспондентами), які спостерігали і відразу коментували події.

Наслідком такої спрощеної політичної інформації громадянство знає факти, але не орієнтується в процесі назрівання подій і не вміє зробити оцінки ситуації. В засаді це завдання публіциста, який має допомагати зорієнтуватись в ситуації і скоментувати її. Але тому, що на читання публіцистичних статтей нема часу, а модерні засоби інформації підсувають готову „консерву", до того ще й ілюстровану фотознімками, громадянин залишається зданий на свої сили. Навала фактів, більшість яких доказує йому, що Совєти постійно тримають ініціятиву в своїх руках і тому мають успіхи, приводить до того, що з одної крайности, тобто з повного недоцінювання і навіть іґнорування совєтського елементу як фактора міжнародної політики, громадянин перескакує в другу крайність: перецінювання ворога і приписування йому куди більших сил, впливів і навіть всемогучости.

Візьмімо для прикладу одну з причин хвилювання в останніх місяцях у ЗДА — Кубу. Нема найменшого сумніву, що від самого початку революції Кастра в його рядах був вмонтований комуністичний осередок, малочисельний, але свідомий своїх завдань і послідовний. Цими днями написав про це багато в серії своїх репортажів з Куби кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Тед Шульц, але це відкриття можна було зробити вже через кілька тижнів після перебрання влади Кастром. Та не про це йде. Факт, що на Кубі був пригожий ґрунт для комунізму, куди важливіший, ніж усе, що сталося після 1-го січня 1959 р., тобто коли до влади прийшов Кастро. У країні була нужда, був навіть голод, була наявна потреба негайних реформ: економічної і соціяльної. Свого часу на реформи не спромоглися кубинські диктатори, не було відповідного натиску збоку ЗДА — і прийшло те, що до деякої міри мусіло прийти. Значить, не совєтська плянованість, передбачливість чи ефективність дії є головною причиною подій на Кубі, але занедбання, допущені збоку — скажімо коротко — горішніх десятьох чи двадцятьох тисяч упривілейованих.

Байдужність до слушних вимог мас, підхід до соціяльно-економічних проблем з точки зору приватної економіки а не з національної, — ось де причини, які запровадили Кубу туди, де вона сьогодні є і які загрожують подібними перспективами іншим південноамериканським країнам, передусім Чіле і Бразилії.

А який ступінь поінформованости про ці справи, вчорашні на Кубі й сьогоднішні в інших країнах Південної Америки, серед широкого загалу американського громадянства, в тому числі й нашого? Воно дістає з „інформаційних консерв" факти, фотографії, а не роз'яснення справ. Цим ми не хочемо сказати, що нема преси, яка дає солідну політичну інформацію і першорядні огляди ситуації в різних країнах. Вона є, але читає їх дуже обмежене число читачів. Для прикладу, тираж „Ню Йорк Таймсу" не перевищує 400 тисяч примірників, число багато нижче від інших щоденників.

Поверхнева політична інформація облегшує впливи ворожої пропаганди і промощує шлях до духово-політичної демобілізації. В наші дні політика, міжнародна політика зокрема, це справа не малого гурту тих, що її роблять, але справа кожного свідомого громадянина.

ЛАСТІВКИ ЛІТАЮТЬ . . .

Ластівки літають, бо літається,
І Ганнуся любить, бо пора . . .
Хвилею зеленою здіймається
Навесні Ватиєва гора.

Гнуться клени ніжними
колінами . . .
Чорну хмару сріблять голуби . . .
Ще от день — і все ми,
все покинемо
Для блакитнокрилої плавби.

Хай собі кружляє, обертається
Хоч круг лямпочки
земля стара! . .
Ластівки літають, бо літається,
І Ганнуся плаче, бо пора . . .

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

М. Сурмач

Пам'ятник, якого не поставлено

Дуже приємно подорожувати гарними дорогами попри парки, сади, гарні забудовання, аж доки по дорозі не появиться цвинтар. Цвинтар із старими, тяжкими, поскривлюваними камінними нагробниками. Тоді приємність уривається і приходить на думку: чи не краще було б, щоб на померлих, замість цих нагробників, були тонкі плитки з написом, обсаджені живими квітами. Напевно краще було б лежати покійникам.

Років тому з двадцять, як я ще ходив по хатах продавати машини до прання, зайшов якось я до одної родини, бо чоловік казав, що жінка його нездужає і не годна прати на „райбачці" в цебрику.

В хаті було темно і вогко. Жінка, років може на 50-ть, спрацьована і хоровлива, каже: „Хочемо купити машину до прання, але ще не зараз, бо якраз поставили пам'ятник на цвинтарі за $1,500, то треба сплачувати". — „Кому пам'ятник?" — питаю. „А кому ж, як не собі. Нащо хтось за нас має гризтися, як помремо". — „Це, кажу, добре, але нащо вам так квапитися під той тяжкий камінь? . . .

Я взагалі не люблю великих пам'ятників, і не куплю великого, як би не намовляв продавець, хоч би навіть ґарантував, що тисячу років не скривиться і не розсиплеться. Я волів б квітку або навіть вулик з бджолами. Але один пам'ятник, що його й досі не поставлено, мені завжди на думці, і про нього я не можу забути.

У липні цього року минуло 12 років, як він помер. Тисячі українців і мільйони інших людей слухали і захоплювались його музикою, його композиціями і диригентурою. Він 12 років був у проводі українського музичного життя в Ню Йорку і рівночасно грав в нюйоркській фільгармонії. Найкращі концерти, вистави, оперетки відбувались в Українськім Народнім Домі під його орудою. А вже вершком слави для української музи був день 8-го січня 1939 року, коли його заходом, під його дириґентурою і з його власних композицій в Карнеґі Гол відбувся Перший Український Симфонічний Концерт. Хто мав щастя бути на тому концерті ніколи того не забуде. Люди сиділи як приковані, всім попухли долоні від оплесків. Такого концерту ще в Америці не чули. Великий хор з радіостації НБС співав по-українськи. Музичні точки виконувала Нюйоркська фільгармонія, в якій він був членом, солістом і часто дириґентом. Фільгармонія першою точкою виконала симфонічну поему „Україна", потім коротші точки з опери „Відьма", „Закувала та сива зуля", а на закінчення відспівано кантату „Б'ють пороги", також власної його композиції.

Цей концерт приніс українцям велику приємність і славу, а композиторові — недугу і майже банкрутство. Він мусів заставити дім і заборгувався на довгі літа, щоб покрити кошти концерту, бо становили вони 6 тисяч долярів, а зі вступу зібрано лише 2 тисячі, внаслідок чого утратив мову і був напіспаралізований. З цієї недуги він уже не вилікувався і помер, майже всіми забутий, в п'ятницю о 4-ій годині, 2-го липня 1948 року. На похороні були д-р С. Демидчук, п-ні Углицька (також уже покійна), ще двоє чужих і я. На днях відвідав я його гріб. Там тепер лише западина і лісові квіти, що Бог засіяв.

Колись на Україні будуть грати його концерти і його оперу. Будуть писати про нього, де жив, як помер. Будуть питати: а де ж були українці, що навіть пам'ятника йому не поставили? Я боюся тої слави, яку там, на Україні, годні приписати нам в Америці.

Щоб до цього не прийшло, постараймося, щоб наступного року, до свята Дня Подяки стояв уже над його гробом гарний пам'ятник. Хай буде це лише плита з хрестом, обсаджена квітами, і з написом: „Тут спочиває Павло Печеніга Углицький, 1892-1948. — В Америці жив і українську музичну культуру творив. — Вічна Йому пам'ять!

Д-р Філ. Микола Аркас

НАШ СТЕП

(12)

Летіли, летіли без кінця-краю, роїлися, звивались і розвивались, збивались до гурту, розпорошувались, шугали врозтіч, разом, як одна, — вгору, разом, як одна, — вниз, на лету шикувалися, перешиковувались, і гомін розлягався в повітрі: шум, шелест або плескіт крил, висвисти, сокотіння, хоркання, крякання, ґелґотання, суремні кличі, курлюкання, глухе рокотання, ячання лебедів; і не знати було, чи то земля стугонить, чи в небі щось діється.

Летіли ключами журавлі, курликали, бадьоро перегукувались, ніби кликали з собою у далеку дорогу; і думки-мрії летіли за ними, за далекі туманні степові овиди. Ось закувала в гаю віща зозуля: знала вона літощот кожної людини; спитаєте її, скільки вам судилося прожити, і вона зараз же, без роздуми, одкукує вам життьові строки.

Тиждень-два, десь у діброві озивався перший несміливий, ще хриплуватий, тьохкіт соловейка. Ніби співець, що випробовував свій голос, ніж вийти на естраду: тьох-тьох — і мовчок, тьох-тьох і прокашляється . . . Повновидий місяць випливав із-за могилки, розкидав чари по степу, будив тіні, розсилав їх по ярах та балках, срібні тумани слалися над лугами й левадами, над ставком ходили в саванах білі привиди, п'ялись вгору, припадали до води, звивалися, вели хороводи, казки.

Місяць все вище й вище плив по небесному морі, пригасали на його дорозі зірки, пухкі хмаринки обвивали його шовковим руном. Пахуча, але холоднувата ще ніч ходила степами:

. . . Тиха нічка, добра мати . . .

Приникала вона до глибоких яруг, до могил крутосхилих, ішла побережними кущами, темними шатами крила ліс, а місяць зазирав в озерця та ставочки, перекидав сріблявий міст через річку, вабив у свою таємницю. Задеркотів десь в травиці деркач - непосида, ухнув і зареготав у діброві див - сич, „кличеть връху древа", озвався сумливо пугутько з могили, перелетів на невідомі руїни й заплакав; шурхотіли крилами кажани, в'ючись і перекидаючись у повітрі, сторчма шугаючи вгору, з зловіщим скреготом припадаючи до землі.

І раптом залунала солов'їна пісня, зарокотала на всі лади, задзвеніла, заклекотала, млосно заквилила, палко, жагуче застогнала; й увесь гай ожив зненацька, затьохкав, защебетав, затокотів, затирликав.

І десятки соловейків зразу ж відгукнулося на співучий заклик свого отамана, і розляглася їх пісня по степу. І все, як зачароване, принишкло, навіть див-сич біля свого дупла на старезнім дубі, навіть невгомонний деркач у полі, навіть скреготливі кажани, навіть пугач на древніх руїнах; заслухався і повновидий місяць, ставши над гаєм, обливши його палуки сріблом, блисками розсипавшись по ставку, заслухався одвічної пісні життя, тріюмфуючого кохання; і тільки одним пустотливим зайчикам було байдуже, гралися вони, перекидалися на лужку, ніби бавилися в „довгу лозу".

Аж ось далеко, далеко на краю світа, десь за степовими обшарами, об'явилося ледве помітне смугасто-полове павутиння; помалу небосхил проткав темну пелену свою мутно - молочними смугами. Смуги ті ширилися й ясніли щохвилини все більше, все помітніше. Ось уже ввесь схід заполонили вони; темрява неохоче відступала на захід, куди сховався місяць; там вона густіла, змикалася, нагромаджувалась, неначе збираючись дати одсіч світлу, і зірки там мерехтіли незвичайно яскраво, а на сході — гасли. Ніби світло-рожеві стріли раптом пронизали схід, і враз змовк солов'їний щебет, заклубилися по ярах та плавнях тумани, слалися, повзли по степу:

Мръкнеть заря, с[illegible] [запала,
Мъгл[illegible] поля покрыла,
Щекоть соловiи успе . . .

Рожевоперста Еос-Зоря простилала щлях сонцю, і якими ж феєричними, якими казковими й мінливими, невимовно прекрасними барвами - самоцвітами оздобляла вона той шлях світовому владиці! Всі барви, всі їх відтінки там були, були там і барви, яких не може назвати людська мова. Блідозелена заграва гаптувалася фіолетовими, жовтогарячими, лилово-брунастими, навіть сивими перемичками, жовть — синню, синь — сизю. І нараз схід зблід, побілів, а потім запалав ясночервоним огнем; як стрілчастий німб, метнулися вгору фарбисті смуги і з-за обрію бистрою ходою виходило сонце, велетенське й палке. Щез німб, щез барвистий гапт небосхилу, позґасали зірки, і ніч, забравши з собою тьму, пішла за степи, пірнула в зелене море; дихнув легенький вітрець, запашний, як божественна амбра, дихнув і розігнав тумани, посріблив степ росами, розсипав злото по листу діброви, ніби золотим піском покрив схил балки. І вмить стих вітрець, і запанувала в степу тиша, тиша світанкова, чарівна. Як голосно й далеко тоді йде луна, як многоголосо відгукується! Тишу порушив новий подув вітру; на цей раз подув той був жвавіший, бадьоріший; пішли срібні-злоті хвилі степом, і разом степ ожив, на всі лади став славословити Життєдавця; прокинулося птаство, прокинувся степовий звір, прокинулася комашня й метелики, заметушились і застрекотали сороки - білобокі, чубаті одуди, дармащо смердючки, бундючно й гордовито засновигали на лужках, дятлі-довбуни тектом будили лісові хащі, на плесі об'явився чорногуз, стояв, як зачарований, на одній ніжці, заглядівшись на пуголовків, майнула крилами чапля, ударила ними по кіяхах куги і зникла у верболозі протоки,

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Перший фестин хору „Трембіта" в Дітройті, Миш.

Кожний концерт хору „Трембіта" викликає зацікавлення серед українського і чужого громадянства, бо всі знають, що хор цей старається дати все нову програму на високому мистецькому рівені. Перед трьома роками праця почалася з чоловічим хором і вже перший виступ доказав, що маємо до діла з непересічним голосовим складом, перед яким стоїть відомий спеціяліст хорової справи дир. Кирило Цепенда.

Щоб поширити можливості репертуару, створено, а радше доповнено, чоловічий склад — гарними жіночими голосами і на черговому концерті присутні любувалися, крім чоловічого, мішаним хором, який взявся за виконання найкращих зразків з хорової літератури. М. Лисенко „Туман хвилями лягає", К. Стеценка „Веснянки", Ф. Колесси „Вулиця", Д. Бортнянського — псалом — „Сей День", М. Леонтовича „Льодолом" і інші.

Враження, яке викликав хор своєю появою, в прекрасних строях, було висказане в подиві „А-а-а-а-х!".

Коли понеслився перші акорди з грудей сотні вишколених хористів, які подивугідно даються володіти свойому опанованому - гострому, але загально любленому дириґентові, українці Дітройту стали гордими і зрозуміли, що хор „Трембіта" — це цінність високої кляси.

Крім чоловічонго і мішаного складу, створено відділ жіночий, який в короткому часі придбав собі гуцульські строї. Дітройт ще не чув і не бачив жіночого хору, одначе у листопаді, на черговому концерті хору „Трембіта" — почуємо „Трембіту" в трьох відділах, з новою програмою.

24-го липня 1960 відбувся перший фестин хору „Трембіта" на оселі „Діброва". О 12 год. відлужено Службу Божу, яку відправив о. Д. Шуль, для пластунів, при співучасті численного громадянства і знаменитому співі хору „Трембіта".

Прекрасна природа, яка неначе тихим шумом звеличувала погоду цього дня, молитовний настрій серед присутніх, гарний, культурний спів хору зворушували до глибини душі. А коли по Службі Божій хор почав „Боже Великий" — на моє обличчя покотилися рясні сльози на вид пластової молоді, яка на „позір", звернувши свої невинні погляди в сторону престола, гейби просила „Боже Великий, дай Україні Силу і Славу, Волю і Власть". Вони ж України не пам'ятають, і деякі не бачили її.

По Службі Божій обід, а потім програма хору — оригінальна і цікава. Всі беруть участь. П. Дигдало при помочі п. Савчука підготовив з дітьми не довгу, але вдалу програму.

Буфет проспериував знаменито. Пані хору вив'язалися з подивугідною чемністю. Діброва ожила і записала на своє конто найкращий фестин за час свойого існування. Зближався вечір, лунали пісні хору „Трембіта" з ленти награної в Торонті і лунали вдалину. Інж. Б. Сторожук дбав про технічну сторінку. Врешті виступ хору „Повій вітре ой та вітеречок, та з глибокого яру". На крилах пісні думки линули в рідний, далекий край . . .

Щоб не попадати в надмірну тугу, дириґент змінив настрій піснею Вірйовки — „І шумить і гуде". Дир. Кирило Цепенда — не вдоволився співом самого хору, просить усіх присутніх до співучасти. Залунали безсмертні мелодії „Реве та стогне", „Гей видно село" зі щирих українських грудей. Могутній звук хору і всіх присутніх, коло 800 осіб, створили разом зі співом пташок і символічним шумом дерев чудову симфонію тонів, які роблять людину іншою, шляхетнішою і викликують ще більшу любов до української пісні, яку так прекрасно виконує український хор „Трембіта" під проводом свойого дириґента Кирила Цепенди. Многоліттєвієм п. Сені і Ольгам — закінчено формальну частину.

Гратулюємо цілому хорові, його енерґійній управі під проводом інж. Е. Турянського і ждемо на нову душевну насолоду, на концерт у листопаді.

Василь Шанайда

Тиждень Поневолених Націй в Клівленді, Огайо

Українська громада міста Клівленду та околиць урочисто відзначила ухвалений Конґресом та проголошений Президентом ЗДА „Тиждень Поневолених Націй" і відзначила 10-ті роковини смерти сл. п. генерала Тараса Шухевича - Чупринки.

З ініціятиви представника з Вашинґтону створено спеціяльний Комітет Тижня Поневолених Націй, що складався з представників різних національностей та представників американського політ. світу. Секретарем цього Комітету, як також головою української групи, був п. Тарас Шмагала, син відомого головного радного УНС, п. Дмитра Шмагали.

В днях 20 і 21 липня виголосили для широкої різнонаціональної публіки доповіді хорват п. Еріч про боротьбу хорватського народу за свою незалежність, та українець — проф. місцетого університету п. Пап про розвиток політичної ситуації в ЗДА у відношенню до Тижня Поневолених Націй. Після доповідей висвітлювано фільми, першого дня про життя в теперішній Польщі, тругого дня про революцію 1956 року на Мадярщині. Також в місцевій Публічній Бібліотеці відкрито виставку у зв'язку з Тижнем Поневолених Націй.

Кульмінаційною точкою цих святкувань була Маніфестація 22-го липня вечером в залі Мюзік Гол. Маніфестацію відкрив секретар Т. Шмагала та передав слово голові Комітету п. І. Безуґлову — представникові козаків. Головними промовцями були емеритований генерал, бувший аташе до Румунії в 1945-47 рр., а тепер заступник губернатора стейту Ню Йорк п. Кортленд Скайлер, як також знаний приятель поневолених народів конґресмен Майкел Фіген. З промовою виступав також член Комітету п. Айрелед — кандидат на посадника Клівленду в останніх виборах. Прочитані резолюції прийнято оплесками для передання урядовим чинникам.

Закінчуючи Тиждень Поневолених Націй українці Клівленду, Йонґставну, Кентону, Лорейну та Акрону вшанували героїчну смерть сл. п. генерала Тараса Чупринки, який згинув десять років тому. Національна маніфестація відбулася 24-го липня на площі української католицької церкви св. ап. Петра і Павла.

Вшанування почалося Панахидою, що її відправив о. Боднар, який виголосив проповідь, пізніше при зложенні вінків на символічній могилі мав слово старшина УПА п. Зорій. Після цього голова місцевого Відділу ООЧСУ п. Рибалт відкрив свято, піднесено прапори під звуки американського та українського гимнів, які відіграла оркестра СУМА. Зі словом та привітами виступали — сенатор ЗДА п. Френк Лавші, генеральний прокуратор стейту Огайо п. Марк МекЕлрой та посадник міста Парми п. Сильвестер Авґустіне. Головним промовцем був голова ГУ ООЧСУ проф. Вовчук. По-англійськи говорив адв. Демкович про ген. Чупринку, він також вітав та представляв представників американського політичного світу, а доповідь англійською мовою про Тиждень Поневолених Націй виголосив представник казаків та голова місцевого міжнаціонального ПАБНА п. І. Безуглов.

З привітом для української громади виступав також голова Проводу ЗЧ ОУН п. Ст. Ленкавський. На мистецьку частину склалися в'язанки українських пісень у виконанні духової оркестри місцевого Осередку СУМА під дириґентурою п. Крука. го

ЗДА, ЯПОНІЯ І СССР СТВОРИЛИ АЛЯРМОВУ СИСТЕМУ ЩОДО ХВИЛЬ, ЯКІ ГРОЗЯТЬ ПОВІННЮ

Гельсінкі. — На конференції фахівців від землетрусів та коливань морського дна прийшло до порозуміння щодо покликання до життя міжнародної алярмової системи, яка перестерігатиме дотичні країни про творення таких океанських хвиль, які грозять великим виливом. Таку перестережну алярмову систему мають створити ЗДА, Японія і СССР з централею на Гаваях. Сподіваються, що вдасться зреалізувати цю справу впродовж найближчих місяців. Це рішення прийнято головно під враженням катастрофи в Чіле з кінцем травня ц. р., як теж сотень жертв, що згинули в Японії і на Гаваях унаслідку несподіваного припливу велетенських морських хвиль. Учені твердять, що праджерелом поставання таких хвиль є підводні землетруси.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласником 22 мільйонового майна організації!

ЗДА купують в інших державах той цукор, що його мали купити у Куби

Вашингтон. — Департамент рільництва видав дозвіл закупити за кордоном 123,524 тонн цукру, який давніше продавала цій країні Кубинська Республіка. Президент Айзенгавер 6-го липня зменшив кубинську цукрову квоту на 700,000 тонн. Після того ця країна вже купила цукор в 5-ох країнах, а разом із останнім дозволом на купно скільність купленого за кордоном цукру виноситиме 878,143 тонни. Але департамент рільництва відмовився збільшувати цукрову квоту Домініканській Республіці, яка хотіла продати ЗДА 32,857 тонн цукру понад дотеперішню квоту. Найновіші закупи цукру мають бути з Мехіко, Філіппін і з Британських Західніх Індій та Британської Ґвіяни.

ПОДЯКА

Невимовно важке горе впало на нас, вириваючи з круга нашої родини єдиного НАЙДОРОЖЧОГО СИНА,

бл. п. Ореста КУРИЛЯКА

нар. 23-го травня 1948 року,

учня 8-ої кляси школи св. Миколая та Школи Українознавства, члена гуртка пластунів-юнаків „Пантера" — що так ненадійно залишив цей світ під час трагічного випадку в пластовім таборі в Висконсин, закінчивши заледве 12-ту весну свого юного многонадійного життя. Похорон відбувся 7-го липня 1960 р., з церкви св. Миколая на парафіяльний цвинтар.

З глибини серця складаємо щиро подяку Всім, що віддали останню прислугу нашому Дорогому Покійникові й старалися потішити нас у нашім важкім горю.

Передусім щиро дякуємо Впр. оо. Василіянам за похоронні відправи, а саме пароховії церкви св. Миколая о. д-рові М. Ваврикові за відправу похоронного Богослуження та прощальні слова над домовиною в церкві, о. П. Пащакові за Панахиду в каплиці В. Музики та о. В. Сороці за похоронне Богослуження та прощальні слова над відкритою могилою на цвинтарі. Також дякуємо пароховії церкви св. Йосифа о. П. Шарому за співчуття та щирі молитви в каплиці і в парафіяльній церкві.

Немение сердечну подяку складаємо Впр. Сестрам Василіянкам в Шикаго за участь у Похороні, а також Впр. Сестрам Василіянкам у Ню Йорку за письмові вислови співчуття та щирі молитви за душу Покійного. Зокрема особливо дякуємо Впр. Сестрі Бернарді, ЧСВВ, що не відступала від нас у час нашого найбільшого горя.

Дякуємо п. Д. Іванкову за спів під час похоронних відправ.

Окрему подяку складаємо Товариствам Молоді, Пластові та СУМА за квіти та зорганізовану участь у Панахиді та Похороні, а також Пласт-Приятові, Братству Дивізійників, Товаришам по праці, Друзям і Знайомим за квіти, Служби Божі та молитви. Щиро дякуємо всім Тим, що, замість квітів на могилу, склали щедрі пожертви на школу св. о. Миколая.

Висловлюємо подяку Друзям Ф. Дацкову та М. Гнатову, що помагали нести домовину, пластунові Р. Рошкевичеві за прощальні слова та Друзям-Пластунам за останній салют-СКОБ нашому Дорогому Покійникові. Особливо щиро дякуємо д-рові Т. Лапичакові, що відвідав нас у час нашого найбільшого горя, та П-ству Кулакевичам, пані М. Лобойко та вчительці школи св. Миколая Вероніці Вен, що в ці важкі хвилини були постійно з нами.

Спасибі всім Товариствам і Приятелям, що усно та письмово склали нам вислови співчуття і старалися розрадити нас у нашім великім болю. Також дякуємо керівництвам всіх українських радіопрограм у Шикаго за інформації про похоронні Богослуження та за вислови співчуття нам і всім опечаленим родинам.

Щирим серцем дякуємо всім за гарячі молитви за шістьох юнаків, що так ненадійно розпрощались з цим світом на провесні свого життя. Наша подяка Приятелям, Сусідам, Знайомим та всьому Українському Громадянству, що численною участю віддали Покійникові останню прислугу. Дякуємо похоронному заведенні В. Музики і Сина за зразкове влаштування Похорону.

Хай Всевишній винагородить своєю ласкою Всіх, що яким-небудь способом причинилися до вшанування пам'яті нашого Найдорожчого й Невіджалуваного Сина і Брата св. п. ОРЕСТА КУРИЛЯКА.

Горем прибиті:

ОЛЬГА — мати
ПЕТРО — батько
МАРІЙКА — сестричка

Мій Ісусе, змилосердися над душею Твого Раба, Ореста Куриляка!

*МОЛИТВА**

О, Найласкавіше Серце Ісуса, завжди присутнє у Пресвятих Тайнах, завжди сповнене полум'яної любови до полонених душ у чистилищі, змилосердися над душею Твого покійного слуги, Ореста. Не будь суворе на Твоєму суді, хай каплі Твоєї Прецінної Крови сплинуть на палаючий вогонь. Милосердний Спасителю, зішли своїх анголів, щоб супроводили покійного слугу Твого Ореста на місце Нового Життя, Світла і Спокою.

Боже, хай душі усіх покійних через Твоє милосердя спочинуть у вічнім Спокої. Амінь!

* Молитва зі св. образців, які були роздавані під час Похорону. Оригінал в англійській мові.

З наших буднів

ДІДУСЬ З АМЕРИКИ

Каже мені друг Василь з Нюарку:

— Ну, що ж . . . Написав ти фейлетона про бабцю з України, так тепер ще напиши про дідуся з Америки.

— Хто ж такий цей дідусь?

— А мій сусід, старий іміґрант, що оце збирається їхати до Краю вмирати . . .

— Здурів?

— Чи я знаю . . . „Їдьте, кажу йому, їдьте, там товариші поможуть вам переставитися на той світ. Вони в цьому ділі майстри, мають, так сказати, довголітню практику".

А він махнув рукою та й каже:

— Нехай. Що буде, то буде, гірше від смерти нічого мені не станеться. Чи прийдеться зараз погибати, чи за рік-два, а все-таки перед тим ще побачу своє рідне село, своїх дітей та внуків, і, що є для мене мрією цілого життя, положу свої старі кості в рідну землицю. Діти-внуки не матимуть зо мною багато клопоту: я вже наперед заордерував собі в столяра труну, вислав гроші на хрест, на Служби Божі і видатки. Вже й мені, чуєте, сниться по ночах мій власний похорон! Нібито бачу, як крутою, глинястою доріжкою піднімається на цвинтар процесія з горними корогвами, чую, як єгомость читають надгробне Євангеліє, як дяки співають „Святий Боже, Святий кріпкий" . . . А може знайдеться хтось, хто й сльозу зронить за старого „американа", що молодим хлопцем поїхав у далекий світ шукати щастя - долі, а на старість вернувся додому вмирати . . .

З дальшої розповіді друга Василя виходить, що дідусь з Америки не лише поробив відповідні старання й заходи на випадок смерти, але й забезпечив себе на ту обставину, якби Господь дозволив йому ще трохи помучитися під колективним керівництвом... Отож — узяв гроші з банку, заніс до адвоката і уклав з ним умову, що як довго він житиме, так довго адвокат має посилати йому пачки до Краю. Щомісяця — одна, солідна посилка. А по його смерті має посилати пачки родині — як довго вистане грошей.

І ще одна цікава річ . . . Донедавна, коли дідусь ще не збирався їхати додому, він постійно ходив по докторах, завжди на щось нездужав: то на серце, то на міхур, то на печінку. Вже такий був немічний та нещасний, що ледве в неділю до церкви зашкандибав, а до Централі зовсім перестав ходити. Та з моментом, коли став приготовлятись до смерти в Рідному Краю, старичок, уявіть собі, цілком віджив, забув за свої хвороби, за лікарів та медицину і нібито наново на світ народився! Ходить тепер по Спрінґфілді такий моторний, бадьорий, сповнений життя та енерґії, вже й за молодицями оком пасе . . .

— Ти ще побачиш, — каже друг Василь, — що наш дідусь, замість лягати в домовину, знайде собі в Краю якусь заслужену доярку, і за два - три роки будуть внуки його дітей колисати!

Ікер

● PROFESSIONALS ● ● ПРАЦЯ ●

КВАЛІФІКОВАНИЙ
Дяковчитель і Диригент
може обняти негайно посаду дяковчителя.
Обов'язки: церковні Богослуження на українській мові; хор; школа українознавства для дітей; культурно-освітна праця в громаді. Знання англійської мови є конечним.
Платня після умови.
Умебльоване помешкання в парафіяльному домі.
Зголошення і рекомендації слати на адресу:
ST. MARY'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
54 Winter St., — New Britain, Conn.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

ОПЕРЕЙТОРКИ
до шиття СУКОНОК.
Потрібний досвід. Секційна праця. Всі секції. Добра платня. Постійна праця. Приємні умовини праці. — Голоситись:
411 E. Tremont Ave. — Bronx
(Park & Westchester Aves.)
1 flight up

BUILDING SERVICE MATRONS
ДО НІЧНОГО ПРИБИРАННЯ
у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені

Платня — юнійна ставка $1.64 на годину. Від 6-ої вечора до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні — навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.

Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:

20 East 27th Street
NEW YORK CITY

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

НАДЗВИЧАЙНО ДОБРА НАГОДА
— купити —
ТАРТАК
що існує вже довший час при головній дорозі Wilton, N. Y., 7 миль на північ від Saratoga Springs, N. Y. Власник продасть дешево із-за стану свого здоров'я. Буде працювати з новим власником через час, потрібний до докладного вгляду в інтерес. П. Василь Пуйда знає власника і поручає купно українцям, заінтересованим в тому.
По інформації писати:
В. ПУЙДА
302 W. 13th Street
New York 14, N. Y.

STAPLETON, S. I.
ПИВО — ГРОСЕРІ
морожене — „стейшенері" і т. д. Добра нагода. Досконале положення. Тижневий оборот $1,000. Великий рух. Добрі місця на паркування. Нема конкуренції. Недуга змушує продати — $ 8,250.
GI 7-9302; GI 7-5304

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

DIEMAKERS
Першоклясні, тільки з досвідом користі. Платня після умови. Дещо англійської мови.
Голоситись:
DAYTON TOOL & DIE WORKS, Inc.
814 Edgewater Rd., Bronx
(бл. Hunt's Point & Bruckner Blvd.)

● REAL ESTATE ●

STAPLETON, S. I., N. Y.
Van Duzer Street
9-кімн. дім, в доброму стані, 4 спальні, 1½ лазнички. Гаряча вода, олив. огрів. Багато особливостей. Близ. шкіл, склепів, церков і української церкви.
Тільки — $16,800.
SA 7-5123

SPRINGFIELD GARDENS — QUEENS — $15,500
6-кімн., відокремлений дім, в доскон. стані, соснова їдальня, ниша на сніданя, газ. огрівання, гараж, модерна лазничка. Від фронту сад-патіо — дикі яблуні. Близ. склепів, шкіл та церков. Треба оглянути.
LA 8-4048

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ASTORIA, L. I., N. Y.
ДЕЛІКАТЕССЕН - ГРОСЕРНЯ І МОРОЖЕНІ ХАРЧІ.
Дозвіл на пиво. Досконалий бизнес. Також апартамент позаду.
RA 9-2786

Продається із втратою
ГОТЕЛЬ
БАРА — РЕСТОРАН
Повний дозвіл на лікери-пиво, 14 + 4 кімнати в готелі, відкритий цілий рік. Upstate New York. $18,000, потрібно половину готівки. Пишіть до:
Rudolph FROLO
Stuyvesant Falls, N. Y.

Нове видання
Олекса БАБІЙ
ПОВСТАНЦІ
Поема
ЦІНА $1.75
Замовляти:
„SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

● VACATION - RESORTS ●

ХОЧЕТЕ СПОКІЙНО ВІДПОЧАТИ?..
Зарезервуйте вже сьогодні місце в горах КЕТСКИЛ
в оселі Glen Spey Manor
Великий модерний купальний басейн. Окремий басейн для дітей. Довкруги сосновий ліс. До винайму мешкання для родини без харчу в новому будинку, в якому є всі модерні устаткування, включно з кухнею, холодільнею і лазничкою, як також кімнати для Гостей з харчами. Повний комфорт, кухня у фахових руках. Інформуватись:
в Ню Джерзі — M. BOYCHUK — DRexel 6-1333,
також від 25-го червня — Port Jervis, N. Y. — 3-7979.
Дуже приступні ціни для всіх.

● РІЗНЕ ●

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову фірму, заки вишлете
ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії

1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіціяльно АВТОРИЗОВАНА фірма?

Відповідь на всі ці питання є ТАК, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, Pa.
WAlnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, Ill.
FRontier 6-6399

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, Ohio
UTah 1-0807

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, Mich.
TAshmoo 5-7560

851 Hollins Street
BALTIMORE 1, Md.
MUlberry 5-5787

202 Second Street
LAKEWOOD, N. J.
FOxcroft 3-6621

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, Mass.
ANdrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, Pa.
GRant 1-3712

174 Tilghman Street
ALLENTOWN, Penna.
HEmlock 5-2069

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
EXport 4-8085

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

Сен. Кларк пропонує змінити регулямін, щоб унеможливити обструкцію

Вашингтон. — Пенсилвенійський сенатор - демократ Джозеф С. Кларк заявив, що він плянує на цьогорічній сесії Сенату вже в найближчому тижні внести законопроєкт про те, щоб внеможливити довгу обструкцію в Сенаті т. зв. так званий філібастер. Згідно з проєктом сен. Кларка кожна дебата могла б найдовше тривати тільки 15 годин. Під час дебати над однією справою окремий сенатор міг би найдовше промовляти тільки дві години. Минулого року під час дебат над законопроєктом про охорону громадянських прав дебати тривали довгі тижні, навіть без нічних перерв, бо південні демократи старалися не допустити до ухвалення ліберального законопроєкту про охорону громадянських прав.

● REAL ESTATE ●

УВАГА! — ЗМІНА АДРЕСИ!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
злучив свою канцелярію з відомою, одною з найбільших фірм в Ню Йорку
BUTTERLY & GREEN
ОКРЕМИЙ ВІДДІЛ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.
(Селесмени і адвокати говорять по українськи).
Власні відділи для
МОРТГЕДЖІВ, АСЕКУРАЦІЇ І НОВИХ БУДИНКІВ.
Більше як 1,000 всяких домів по всіх гарних околицях Квінсу і Long Island. Просимо всіх старих і нових клієнтів звертатися з повним довір'ям на НОВУ АДРЕСУ:
BUTTERLY & GREEN
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
168-25 HILLSIDE AVE. — JAMAICA
Тел.: JA 6-6300 щодня від 11—8-ої веч.

ДОМИ і МОРТҐЕДЖІ
КВІНС І ЛОНҐ АЙЛЕНД
ДЖАМЕЙКА — Брасвуд, 2-род., мур., окремий дім, 6 кімнат, рент $135 + 6 кімнат для власника, 2 ґаражі, город, сабвей. Ціна — $26,500;
АСТОРІЯ, 2-род. дім, 5 кімнат для власника + 7 кімнат $168 дохід місячно. Ціна — $18,000.
І БАГАТО ІНШИХ ДОМІВ В НАЙКРАЩИХ ОКОЛИЦЯХ ЛОНҐ АЙЛЕНДУ.
JAXMAN REALTY CORP.
168 — 01 HILLSIDE AVE.
JAMAICA, N. Y.
Володимир Пізнюк
Тел.: 8-11 ранку OLympia 1-4185
і цілий день до 8 вечора AX 1-7400

АКРИ ВИСОКО СУХО **$749** ЗА АКР
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension i New York to Riverhead Expressway.
Недалеко нова фабрика для шукаючих праці. Ми не продаємо таких парцель, де нема готових удогіднень. Проте висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонґ Айленді вказує відразу второпному купцеві, що варта інвестувати туди таку низьку ціну. Земля, яку ми продали п'ять років тому за $99 за акр, коштує тепер по $3,000 за акр. Хто тоді повірив би в це? Хай Ваші гроші ростуть разом із зростом Лонґ Айленду! Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$49 ЗГОРИ — ПО $10 МІСЯЧНО
Зразковий „бонґало" при Jericho Turnpike, Route 25 — Three miles past Smithtown. ALSO NEW OFFICE on Jericho Turnpike, Route 25 — One mile east of Smithtown Bypass & 376 Jericho Turnpike, Selden.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

● MISCELLANEOUS ●

Обдаруйте своїх Рідних ДАРУНКОМ —
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других.
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
LICENSED BY INTOURIST
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ І СКОРОЇ ФІРМИ
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — CHelsea 3-2583
141 Second Ave. — NEW YORK CITY — Р. Ганкевич — Tel.: GR 5-7430
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9:00 до 6:00 веч.; в НЕДІЛІ — від 9:00 до 4:00.
НАШІ ВІДДІЛИ:

39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel.: MArket 2-2877 І. Щербина	132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724 Я. Тростянецький	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674 П. Остапчук	2134 W. Chicago Ave. CHICAGO 22, Ill. Tel.: DIckens 2-8232 В. Процик
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461 Д. М. Гірняк	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980 Б. Ухач	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878 Т. Гриців	359 West Broadway S. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040

217 E Hennepin Ave. — MINNEAPOLIS 14, Minnesota. — Tel.: FEderal 2-4908
3216 Sunset Boulevard — LOS ANGELES 26, Calif. — Tel.: NOrmandy 5-9887
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, гарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних товарів, — по дуже низьких цінах.
Жадайте безплатного каталогу з точним перечисленням нових ставок мита і обслуги.

Пішліть ПАЧКИ-ДАРУНКИ Рідним і Друзям
Найбільш відповідальна фірма висилки пачок до всіх країн Европи і др.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED by U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave. (cor. Lincoln Place) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.
Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Достава пачок ґарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка ЗАБЕЗПЕЧЕНА. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости, по уміркованих цінах.
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9-6 веч.; СУБОТИ І НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.
НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Ave. DETROIT 12, Mich. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue HARTFORD, Conn. CHapel 7-5164	107 S. Vermont Street LOS ANGELES, Calif. DUnkirk 5-6550	1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, Ill. HUmboldt 6-2818
1900 Fleet St., c. S. Wolfe St. BALTIMORE 31, Md. DIckens 2-4240	397 A. West Broadway S. BOSTON 27, Mass. ANdrew 8-2718	46 Whitehead Ave. SOUTH RIVER, N. J. CLIford 7-6320

126 Tilghman Street — ALLENTOWN, Pa., — HEmlock 5-0415

Посмертна згадка

Михайло ЛИТВИН, довголітній член і секретар Т-ва „Жидачів" Відд. 393 УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., упокоївся в Бозі дня 3-го серпня 1960 року, на 64-му році життя. Покійний походив зі Сколього, Зах. Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Марію, доньку Софію, сина Івана та 6 внуків. Похорон відбудеться в суботу, 6-го серпня 1960 р., з пох. заведення П. Яреми, до церкви св. Юрія в Ню Йорку, опісля на цвинтар Gate of Heaven, Mt. Pleasant, N. Y. Членів Т-ва і Знайомих проситься взяти участь в Похоронах. — Вічна Йому Пам'ять!

Управа Т-ва

Вступайте в члени УНСоюзу

● REAL ESTATE ●

ДОМИ на ПРОДАЖ
3-род., з крамницею, мур., недалеко Зоопарку, у зв'язку з виїздом господаря, — продається за — $18,500.
2-род., з садом, близ. Бронкспарку за — $13,500.
3-род., з садом і гаражом, бл. Пелгембей сабвею, за $24,750.
8-род., недалеко Зоопарку, за $20,000. Добрий прибуток.
20-род. дім, на 144 вул., недалеко Вілліс Евеню, рент $11,000. $3,000 чистого прибутку на рік — за $42,500.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
ріг 141 вул.
Тел.: AU 1-0194; WA 6-4777

WEST BRIGHTON, S. I., N. Y.
Великий 2-род. дім, 6 кімнат, 2 поверх — 3 спальні. Дохід $125.00. 6 кімнат 1-ий пов. порожні до зайняття. 2 кімнати огрівані на піддашші, 3 кімнати і туш з прибиральнею у підвалі, гараж на 2 авта. Близько до всього. Небувало — $18,500.
Прийдіть і огляньте.
GI 7-6405 або GI 2-5060

FLORAL PARK, L. I.
$17,990
7-кімн. дім і веранда, в доброму стані. 3 спальні, 1½ лазнички, коминок на дерево. Олив. пароє огрівання. Гараж на 2 авта. Каналізаційні сполуки. 1 блок до склепів, пару кроків до школи, церков і до зал. станції. Приємне сусідство. Власник:
HU 8-3055

● MISCELLANEOUS ●

В хвилині смутку покладайтеся на похоронне заведення з довгим досвідом, що приносить духове заспокоєння в тяжкім горю.
JOHN SMOLENSKI FUNERAL HOME
Mr. Leon P. Klementowicz, Funeral Director
1044 Manhattan Avenue
Brooklyn, N. Y.
Гарна, охолодж. каплиця.
EVergreen 9-4171

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
ALMOHR CO.
136 FIRST AVE. NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-3510
— поручає —
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ слідуючі товари:
ІМПОРТОВАНІ та МІСЦЕВІ
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК
Текстильні матеріяли на убрання, плащі, костюми і суконки, всипи на перини, полотна, нитки DMC, светери, хустки, дивани, наліжники, бритви, діяманти, ножиці, машинки до стриження волосся і т. п.
НА ПРЕЗЕНТИ З РІЗНИХ НАГОД
Кераміка, кришталі, обруси, косметика, імпортовані делікатеси, солодощі і багато інших.
ЗАЙДІТЬ! — КУПІТЬ! — ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

Гарна обгортка прикрашує і зберігає книжку.
Одинока галянтерійна
Переплетнича Робітня в Ню Йорку **Романа Пелеха**
259 East 10th Street (між 1 Ave. & Ave. "A")
NEW YORK 9, N. Y. — Tel.: OR 3-4370

● RELIGIOUS NOTICES ●

THE OBLATES OF ST. JOSEPH
Consecrated Women
In the World
Living The Life of Total Dedication
According to the Principles of St. Francis De Sales
Planned Particularly for
NURSES
SCHOOL TEACHERS
BUSINESS WOMEN
PROFESSIONAL WOMEN
A Potential Secular Institute
Offering Both Resident And
Non-Resident Membership
Headquarters at MARYDAWN, PITTSFORD, Vermont
Approved by
THE MOST REV. ROBERT F. JOYCE, D. D.
Bishop of Burlington
Inquire of: REV. JOHN A. LYNCH, Director
P. O. Box 123
PITTSFORD, Vermont

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ Й НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇМ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

● MISCELLANEOUS ●

Увага! ЗМІНА АДРЕСИ Увага!
МЕШКАНЦІ АЛЛЕНТАВНУ, Па. й ОКОЛИЦІ!
Найбільш відповідальна фірма
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
подає до відома мешканцям
АЛЛЕНТАВНУ, БЕТЛЕГЕМУ, ІСТОНУ й ОКОЛИЦЬ,
що на бажання клієнтів
ВІДКРИЛА НОВИЙ ВІДДІЛ ФІРМИ
Package Express & Travel Agency, Inc.
при 126 TILGHMAN Street — ALLENTOWN, Pa.
Tel.: HEmlock 5-0415
При Відділі зорганізовано продаж різних МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ й других ТОВАРІВ, по уміркованих цінах.
- Всі посилки висилається безпосередньо з Аллентавну, Па.;
- Достава пачок до всіх частин Східньої Европи ґарантована;
- Всі пачки висилається з оплаченим тут митом.

Відкрито: ЧЕТВЕР: 9:00 рано — 8:00 вечора
П'ЯТНИЦЯ: 9:00 рано — 8:00 вечора
СУБОТА: 9:00 рано — 8:00 вечора

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: OR 3-3550 New York City
ВЕЧІР на СОЮЗІВЦІ
Це нова платівка з оркестрою „АМОР" — Ціна $4.95

● РОЗШУКИ ●

Анна Онишкевич, з дому Фітлер, народж. в селі Біла, пов. Тернопіль, Зах. Україна, пошукує
АННУ ЧАБАН,
народж. в селі Біла, пов. Тернопіль, яка мала вийти заміж та перебуває в Ню Йорку. Хто знає дещо про неї, або вона сама, прошу подати вістку на адресу:
Mrs. Anna ONYSHKEWYCH
5816 7th Avenue, Rosemont
Montreal 22, Que., Canada

● RESTAURANT ●

GRIPSHOLM RESTAURANT Inc.
324 East 57th Street
NEW YORK 22, N. Y.
Найліпша шведська печеня
SMORGASBORD.
Перекуски — Коктейлі — Обіди
— ОХОЛОДЖЕНО —
PL 9-6260

А. КАЩЕНКО:
Борці за правду
Історичне оповідання
Ціна — $0.50
Замовляти:
„SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

● MISCELLANEOUS ●

Заживайте ЗЕЛА, якщо терпите на ревматизм, нерви, астму, нирки, міхур.
Дістанете це у:
KIEHL PHARMACY
109 3rd Avenue, near 13th St.
New York City

ЛІКИ
це найбільш
КОРИСНИЙ ДАРУНОК ДО КРАЮ!
Висилаємо до Европи
20% ЗНИЖКИ
ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські плоскі ТЕРМОМЕТРИ.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для діябетиків, з високим тиснениям крови і т. д.
Говоримо ВСІМИ мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% ЗНИЖКИ, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

4%
річно
КРЕДИТОВАНЕ,
АБО ПЛАТНЕ
2 РАЗИ В РІК.

Починаючи 1-го липня 1960 р.

- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го СЕРПНЯ 1960 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го СЕРПНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.